

Räddnings Plankan

NR 1 2023

En webbtidning för erfarenhetsutbyte inom området skydd mot olyckor utgiven av RäddSam F

RäddSam F är ett samarbetsorgan för 13 kommuner i Jönköpings län och Ydre kommun i Östergötlands län samt SOS Alarm.

Vi dyker ner i RäddSam F

TACK RÄDDSAM F!

Snart är min sejour i RäddSam F till ända . Det ger mig anledning att summera och ge en framåtblick i denna ledare.

SUMMERING

Min tid i RäddSam F har varit en mycket utvecklande resa. Gång på gång har det visat sig att vår gemensamma utveckling gett resultat. Devisen har alltid varit att alla kommuner ska vara med men några får gå lite före. Axiomövningarna och Inre Befäl är två stora projekt som sedermera blev ordinarie verksamhet för alla. Det är viktigt för helheten att alla bidrar till samarbetet. Jönköping har med stor envishet navigerat som ledare för oss andra men de har varit mycket tydliga internt och externt, att RäddSam F inte är Storjönköpings räddningstjänst. Det har varit en framgångsfaktor och det har ställt krav på att vi andra måste dra samarbetet framåt utifrån våra förutsättningar.

Det är genom prövningar som samarbete testas. Det har inte saknats prövningar och vi har klarat dem bra och blivit stärkta av dem. Vi har flera stora skogsbränder som har samlat en stor styrka på kort tid från alla möjliga håll i länet och jobbat ihop på ett mycket bra sätt. Detta trots att de flesta inte känner varandra. Vår gemensamma nämnare är RäddSam F och vår kultur.

RäddSam F-skolan är ett riktigt bra samarbete men också en förutsättning för att vi ska lära känna varandra. Då är förutsättningarna mycket bättre att det blir bra vid olyckor. Respektive räddningstjänst kan inte ha kunskap och driv i alla frågor. Var och en av oss kan inte heller ha en kritisk massa av kompetens som tillsammans utvecklar varandra och frågor i olika riktningar. En prestigelös grupp med personer med olika bakgrund och från olika kulturer som vågar utmana varandra i gamla sanningar och hjälps åt i implementeringen är en framgångsfaktor.

Ett kännetecken för sann samverkan är när kollegor ringer och frågar om de ska hjälpa, i stället för att den som har en händelse behöver ringa och be om hjälp. Det är så vi har det i RäddSam F. Jag vet. Jag har själv fått de samtal.

FRAMÅTBlick

Det som jag ser att RäddSam F behöver jobba mycket med är civilt försvar och att omvärdera vår syn på räddningstjänstens roll. Jag och många med mig har blivit lärda att räddningstjänst och sjukvård är fredade av krigets lagar. Kriget i Ukraina visar på den totala motsatsen.

Brandbilar och brandstationer är primära mål. Det ändrar vårt sätt att planera och agera.

Ett annat område där RäddSam F behöver utvecklas är främre ledningsförmåga. Det gäller till exempel vid lite större insatser. Men vi behöver även träna på feedback vid mindre insatser. Det är genom feedback som bristerna blottas och vi kan bli bättre. Den israeliska armén har en ledstjärna. Vi krigar som vi övar och övar som vi krigar. Den devisen behöver vi alla ta med oss för att bli bättre.

Det är mycket som är bra med RäddSam F och många i landet håller koll på vad som sker här. Men vi får inte tro att vi kan luta oss tillbaka. Den som inte hela tiden vill bli bättre kommer att sluta vara bra. Det är därför viktigt att aldrig bli helt nöjd. Så är det också med RäddSam F. Vi kan bättre än så här. Vi kan alltid bli lite skickligare och vi är aldrig bättre än den senaste insatsen. Det är nämligen då vi har testats.

Slutligen vill jag passa på att tacka alla er som kommit till min hjälp på såväl de större som mindre insatserna. Allt från alla våra skogsbränder under våren 2019 till ett hjärtstoppslarm tillsammans med Sävsjö styrkan som var på passning i Gislaved.

*Tack för min tid i
RäddSam F.*

*Jag passar också på att
välkomna er som ska gå
någon av ledningskurserna på MSB, Revinge
som är min kommande
arbetsplats.*

Med varma hälsningar

Johan Nilsson
Räddningschef i
Gislaved-Gnosjö till den
9 april 2023

Anna Gamlén och Torbjörn Eliasson delar på rollen.

Gislaved – Gnosjö Räddningstjänst delar just nu på "rollen"

Johan Nilsson ska flytta till Skåne och lämnade sin roll som förvaltningschef tillika räddningschef den 10/4-23. Under rekryteringsperioden väljer Räddningsnämnden att dela på rollen. Anna Gamlén blir TF förvaltningschef. Hon har tidigare varit förvaltningschef för Fritid och folkhälsa i vår kommun och är numera avdelningschef för samma sektor. Anna är också utpekad stabschef inom krisledningen. Torbjörn Eliasson blir TF räddningschef men behåller även sin nuvarande tjänst som enhetschef för verksamhetsstöd.

TORBJÖRN

"Jag har jobbat i denna organisation sen 1995 då jag började på deltiden i Gislaved. Har avverkat fyra räddningschefer med olika ledarstilar där jag har försökt plocka godbitarna från varje individ till mitt ledarskap. Ser med tillförsikt fram mot denna utmaning. Tillsammans med Anna så ska vi hantera det efter bästa förmåga. Med en ödmjuk inställning till uppdraget och med hjälpsamma medar-

betare så kommer detta bli bra. En trygghet jag känner är att vi är så nära varandra inom RäddSamF, det är bara att lyfta luren så svarar en chefskollega som kan guida mig rätt i frågor som är komplexa."

ANNA

"Jag är riktigt taggad att få vara Tf förvaltningschef för Räddningstjänsten Gislaved – Gnosjö. Det ska bli spännande att få kunskap och insyn kring en livsviktig verksamhet i vårt samhälle. Mitt hjärta ligger i det förebyggande arbetet och jag var med i framtagandet av kommunens Handlingsprogram för olycksförebyggande arbete för drygt tio år sedan. Nu får jag vara en del av att driva flertalet insatser som gör skillnad för många. I uppdraget kommer jag bland annat ta hand om de politiska processerna och dem känner jag mig trygg i. Jag har skuggat Johan och gästspelat inom räddningstjänsten en tid och bara träffat på många trevliga människor."

Räddningstjänstsamverkan Småland-Blekinge

RAPPORT FRÅN LEDNINGSCENTRALEN

RSB

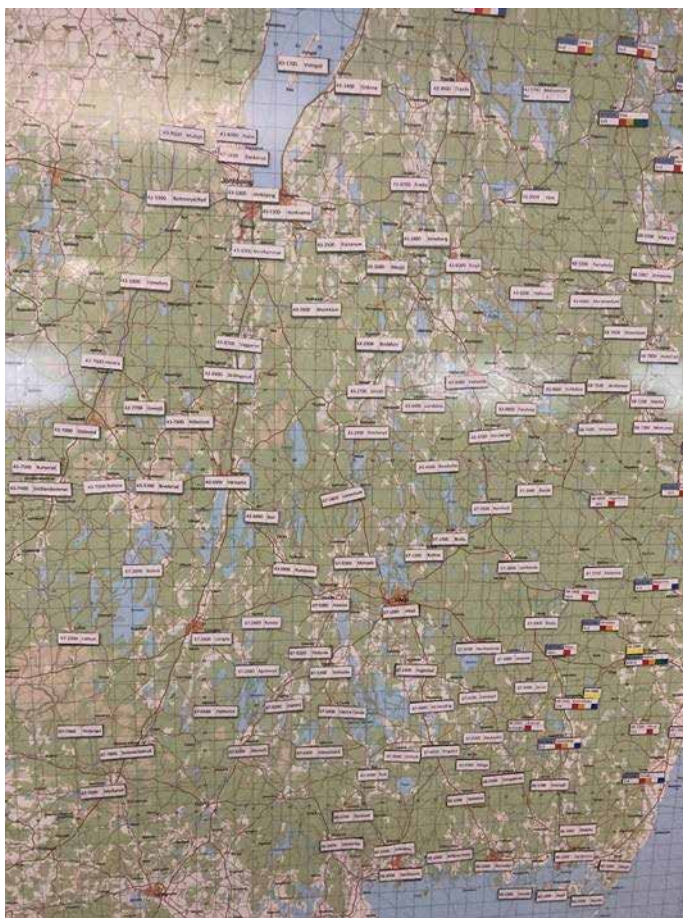
Tiden går snabbt och vi har redan hunnit fira 1-årsjubileum för RSB. Ett ledningssystem som delar gemensamma roller och funktioner och där ledningscentralen blir kontaktytan mot alla ingående ledningsfunktioner.

Tre dagar i veckan möts systemets regionala insatsledare, vakthavande räddningsschef, vakthavande befäl och ledningsbefäl i en digital uppkoppling. Avstämningen syftar till att dela lägesbild med varandra och utifrån omvärlden ta höjd för eventuella beredskapsförändringar. Dessa avstämningar har varit väldigt betydelsefulla under skogsbrandssäsongen, där vi under vissa perioder utökat antalet avstämningar. Under året har många frågetecken blivit utropstecken och vi upplever att nu är nog ändå arbetet, inne i centralen, lite mer vardag och till viss del förutsägbar.

Under ett år hanteras ca 20 000 händelser i ledningscentralen vilket ger ett genomsnitt på 50 händelser/dygn. Dessa händelser spänner från de mer självklara räddningsinsatserna såsom brand i byggnad, trafikolycka m.m. men även andra händelser såsom IVPA, sjukvårdslarm, automatiska brandlarm osv. En stor del av vardagsarbetet kring mängden händelser sköts av SOS räddningsåtgörare i nära samarbete med ledningsbefäl och eller vakthavande befäl.

Trots vår känsla av begynnande vardagslunk så finns utmaningar kvar. Påverkan på hela ledningssystemet RSB kommer oftast med vädervarningar och där ledningscentralens arbete med att göra värderingar och bedömningar kring samtida händelser ställs på sin spets. Att alltid ha två tillgängliga räddningsåtgörare (och inte sällan ytterligare en) tillsammans med tre ledningsfunktioner från kommunal räddningstjänst gör att många av dessa toppar blir hanterbara.

En annan utmaning som också levt med oss under hela året är att vi alla ingår i ett system och till viss del är enhetligare, men trots det är vi faktiskt ganska olika. De olikheter som finns grundar sig oftast i arbetssätt, val av organisering och det i kombination med lokal riskbild. Detta gör arbetet i centralen mer utmanande kring att sortera olikheterna men också till viss

del mer nyanserad och välriktat mot kommuninvånare.

Lägesbilden som vi dygnet runt håller för RSB blir inget utan de lägesrapporter som ledningsfunktioner delar med oss. Dessa rapporter ska ses som ett sätt att hålla lägesbilden så uppdaterad som möjlig, nästa händelse kan vara på intågande närsomhelst. Muntliga lägesrapporter tillsammans med fotodokumentation via responsappen ger ett bra underlag för lägesbild och skapar förståelse om eventuellt stöd till ledningsfunktionen som jobbar skadepplatsnära.

ANDREAS MELIN
BRANDMÄSTARE

RÄDDNINGSTJÄNSTEN JÖNKÖPING

Utbildning för instruktörer

Det har hållits utbildning både för ytliv-räddarinstruktörer och för fridykarinstruktörer i slutet av 2022 och en omgång i början av innevarande år. Totalt har ca 24 elever gått utbildningen. Vi höll till i Rosenlundsbadet med praktiska delarna och på räddningstjänsten i Jönköping med teoridelarna och totalt var vi 5 instruktörer som turades om i de olika momenten. Vad eleverna sa så var det bra och lärorika dagar, vi väljer att tro på eleverna... Vi hade även med en "spion" från Värends räddningstjänst (Växjö). De är eventuellt på gång att införa fridykning som förmåga och ville se hur vi har lagt upp utbildningen och vårt arbete kring främst fridykning.

JAN KARLSSON

IL

HÖGLANDETS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Information från RäddSam F

Nu har dokumentet gällande solceller reviderats. Dokumentet beskriver säkerhetshöjande åtgärder för solcellsanläggningar på byggnader.
[Klicka här](#)

[Här kan du läsa om förra årets verksamhet inom RäddSam F.](#)

Tidigare års av verksamhetsberättelse (från 2014 och framåt) hittar du i dokumentbanken under Informationsmaterial och Verksamhetsberättelse.

Årskalender 2023 har publicerats på raddsamf.se. Du kan läsa den här: <https://raddsamf.se/arskalender-2023/>

Ny brandstation i Stockaryd

I slutet av 2022 fick Stockaryd en ny brandstation. En station anpassad för verksamheten med stora ljusa lokaler. Förutom stor fordonshall med plats för 3 fordon, finns tvätt-hall, gym, omklädningslokaler med bastu, modernt tvättrum, förråd, utbildningslokal, kök och rum för administration.

Sävsjö kommun hyr lokalerna, i nuläget i 25 år med rätt till förlängning och totalt huserar här ca 20 medarbetare i tre grupper, 1+4 samt några reserver. Till brandstationen hör 2 fip, 1 basbil samt ett mindre utryckningsfordon med bakgavellift. 2 tjejer finns bland personalen.

1500 personer bor i Stockaryd och många lokala företag förser räddningstjänsten med brandmän, som Bröderna Sjöberg, Magnussons Möbler, mindre egenföretagare och naturligtvis storföretaget Willa Nordic.

Morgan Olsson, platschef i Stockaryd, har sin huvudarbetsgivare i Willa Nordic och startade sin bana inom räddningstjänsten som brandman 1990, styrkeledare 1995 och är idag platschef sedan 24 år.

- Huset är ett enormt lyft för verksamheten och en trivsamt arbetsplats.

Modern tvättstuga där kontaminerad utrustning läggs in i tvättmaskinen i ett rum och plockas ut ren i ett annat.

I utbildningslokalen kan inte bara interna utbildningar köras utan det finns även planer på externa brand- och HLR-utbildningar.

Morgan Olsson är mycket nöjd med brandstationens lokaler. Nytt fräscht gym och duschutrymmen.

Nya medarbetare inom RäddSam F

Åsa Karlsson

stf räddningschef och insatsledare
Räddningstjänsten aneby

Jag heter Åsa Karlsson och är ny stf räddningschef och insatsledare i Aneby. Kommer tidigare från Räddningstjänsten Östra Kronoberg där jag haft rollen som utbildnings- och övningsansvarig och med operativa uppdrag som IL och RIL. Dessförinnan har jag arbetat på SOS Alarm, MSB, samt varit styrkeledare i HRF med placering i Vetlanda. Började min resa inom räddningstjänsten som deltidbrandman i Värends Räddningstjänst. Jag bor tillsammans med sambo och katt i en liten by som heter Bondarp mellan Eksjö och Mariannelund, jag har två vuxna barn sedan tidigare och sambon tre utflugna döttrar. Fritiden spenderar jag helst utomhus, antingen i skogen eller på golfbanan. Gillar också livemusik i olika former.

Tobias Arvåsen

Brandinspektör och insatsledare
HRF Nässjö

Började på HRF i januari på myndighetsutövning som brandinspektör och ska arbeta med tillsyn till största del men åker även som insatsledare i 2080.

Jag har ett också ett uppdrag i Axamogruppen med att planera och vara momentledare under Axamodagarna.

Kommer senast från Räddningstjänsten Aneby där jag arbetade som stf. RC i 8 år.

Jag har tre barn så på min fritid är jag i ishallen, innebandyhallen eller vid fotbollsplanen.

Daniel Karlsson

Myndighetssamordnare samt blivande 7080
Gislaved

Har varit på räddningstjänsten i 16 år och haft många olika arbetsuppgifter genom åren, senast som lagsamordnare och skift, till nuvarande dagtid och blivande 7080.

Just nu bredvidkörning hos befintliga befäl och under juni månad blir det att köra själv med backup. Under hösten är planen IL-utbildningen på Revinge.

Brand i silo

7 februari 2023 strax efter kl. 16 inkom ett automatlarm i Scandbio AB pelletsfabrik i Malmbäck, Nässjö kommun. I fabriken tillverkas värmepellets i bulk och säck, stallpellets, grillpellets och träpulver.

Verksamheten meddelade strax efter rökutveckling i fabriken och SOS indexerade om till brand i byggnad, omfattning medel. Enheter från Malmbäck och Nässjö larmades till platsen. Först framme meddelar att det är brand i en transportör som transporterar träspån. Kl. 16:50 fanns höga värmepunkter i flera delar av transportören och man behövde dela på röret för att försöka minska spridningsrisken. Tre varma punkter upptäcktes varav transportörerna inne i industrin var de som var påverkade. Ingen silo var drabbad. Anläggningen är komplicerad och det var brand/värmeutveckling på tre olika ställen, alla inomhus.

RÄDDNINGSSINSATSEN

Arbetet delades in i två sektorer. Malmbäck ansvarade för ena och Nässjö tillsammans med verksamhetens personal för den andra. Verksamhetens personal släckte själva en glödhård i en transportör med hjälp av en inomhusbrandpost.

För att komma åt glödbränderna var locken på transportören tvungna att skruvas bort. Innan arbetet påbörjades säkerställdes att strömmen brutits till transportörerna. Värmepunkter och rökutveckling kunde ses på en silo som satt ihop med transportören.

VERKSAMHETEN

Silo rymmer 75 kubikmeter träspån och efter samtal med verksamheten uppskattades mängden till ca 30 kubikmeter träspån. Verksamheten har inte möjlighet att "nödtömma"

silo, det finns dock en manlucka på ca 50 cm att öppna i nedre delen på silon. Silo är placerad på taket omgiven av fabriksbyggnaden och om en tömning sker här kommer allt träspån ut på taket, vilket är ett papptak. Denna lösning uteslöts därmed. Därutöver kommer höjdfordon 2030 ej intill detta utrymme på taket.

METODVAL

Metodval diskuterades med verksamheten. Då silo är öppen mot transportören bedömdes det inte utgöra någon fara för dammexplosion om en lucka öppnas för påföring av släckmedel. Efter noga avvägande gällande olika metodval togs beslut om att föra på skum (12 liter) och vatten i silon. Skummet var tänkt att göra så att vattnet tränger igenom bättre och gav god släckeffekt. Utöver påfört skum lades ca 500 liter vatten i silon, i finare dimma, för att minimera risken för dammexplosion. Nästa steg som diskuterades var att tömma silon. Med hjälp av verksamheten togs beslut om att tömma silo genom att köra produktionen som vanligt, vilket innebar att tillverka pellets som delvis skulle vara fuktskadat och kontaminerat av skum. Det är utifrån detta och silons hållfasthet som "bara" ca 500 liter får användas. Metodvalet gick enligt plan och silo tömdes på ca en timme. Pelletsen togs omhand om av verksamheten. Anläggningen kontrollerades igen innan räddningsinsatsen avslutas kl. 21:00 och efterbevakning påbörjades.

Artikeln fortsätter på nästa sida

ERFARENHETER

- Komplicerad anläggning som gör att information från verksamhetens personal är avgörande för insatsens genomförande.
- Sällanhändelse vilket gör att metodvalet inte är självklart. Jämför med kemhändelser där det finns upprättade rutiner.
- Tänk på att kontinuerligt göra riskbedömningar.
- Tänk på risken för rökgas- och dammexplosioner Om möjligt mät halten CO respektive O₂ för att bedöma riskerna inne i silotoppen. Noteras kraftigt förhöjda halter av CO, i storleksordningen > 2–5 %, och en syrgashalt överstigande 5 %, finns risk att rökgaserna kan vara brännbara och därmed en risk för gasexplosion och man bör då inte vistas på silotoppen mer än absolut nödvändigt. Om möjligt arbeta från höjdfordon.
- Stäng till så att lufttillförseln minimeras: Stäng luckor, täta öppningar på silon och stäng av ventilation, stäng spjäll, täta kanaler och anslutningar. På silotoppen måste det dock finnas en mindre öppning som kan släppa ut rökgaser men förhindra att luft sugas in. En gummiduk över en öppnad topplucka kan fungera som "backventil".

Drabbad silo var omsluten av fabriksbyggnaden.

Bild som visar anläggningens komplexitet. Anläggningen har flera silos samt transportörer.

ERIK LINNÄ
RÄDDNINGSCHEF
ANEBY KOMMUN

Information från MSB

Över 100 skogsbrandsinsatser under 2022

Förmågan att hantera skogsbränder har stärkts både nationellt och internationellt under 2022. I år deltog helikoptrar, skopande flygplan och skogsbrandsdepåer i 101 insatser – vilket är 11 fler än året innan.

- Att vi inför och under gräs- och skogsbrands-säsongen har en nära dialog med räddningstjänster och länsstyrelser bidrar till den fortsatta utvecklingen och förmågan att snabbt hantera skogsbränder, säger Nils Vaernholt, enhetschef på MSB.

DROG IGÅNG TIDIGT

Årets skogsbrandssäsong drog igång ovanligt tidigt, redan den 25 mars sattes helikoptrar i beredskap på grund av höga risker för gräs- och skogsbränder.

- Vanligtvis startar beredskapen 1 april men på grund av att vi redan i mars såg brandrisken stiga valde vi att säkra upp med beredskap redan då, säger Nils Vaernholt, enhetschef för nationella insatser och civilskydd, på MSB. Första aktiveringen skedde 12 april till en brand på Järvafältet strax utanför Stockholm. Sedan dess har flygplanen begärts 23 gånger, helikoptrarna 72 gånger och skogsbrandsdepåerna fyra gånger. Internationellt deltog två av de skopandeflygplanen i två insatser genom rescEU-samarbetet, dels i Tjeckien i slutet av juli och dels i Frankrike i början av augusti.

SNABBT OCH EFFEKTIVT STÖD

I år var det i sydöstra delarna av landet resurserna användes mest, mycket beroende på de höga brandriskvärden som området hade under en längre tid. En som varit med om att begära luftburen förstärkning är Ulf Lago, förbundsdirektör på Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG).

- I vårt ledningssystem har vi haft ett 30-tal större mark- och skogsbränder där insatsen varat längre än fyra timmar. Vid 21 av dessa har flygande resurser använts. Utan flygande resurser hade vi haft flera tillfällen med samtliga stora skogsbränder. Det hade varit otroligt påfrestande. Nu hann vi i de flesta fall också återställa och återhämta oss mellan skogsbränderna, säger Ulf Lago.

ETT GEMENSAMT ANSVAR

Något både Nils Vaernholt och Ulf Lago lyfter som en anledning till att vi i Sverige nu är bättre på att bekämpa skogsbränder, är att det

inte är en enskild aktörs förtjänst.

- Det är räddningstjänsten som släcker skogsbränderna, men en viktig faktor för den samlade förmågan är ett nära samarbete mellan olika aktörer, både nationellt och inom EU. Vi har kommit en bra bit i arbetet med att tillsammans stärka skogsbrandsförmågan. Nu är det viktigt att fortsätta satsa på att utveckla samverkan såväl nationellt som med andra länder. Aktörsgemensam övning och utbildning är nycklar för den fortsatta utvecklingen och förmågan, säger Nils Vaernholt.

STATISTIK FÖR ÅRET

Skogsbrandssäsongen 2022 inom EU pågår till och med 31 oktober vilket betyder att det kan tillkomma ytterligare insatser efter att denna statistik publicerats.

Övergripande statistik nationellt, säsongen 2022

- Helikopterinsatser: 72
- Flygplansinsatser: 23
- Skogsbrandsdepåer: 4

Skopande plan

- 23 stycken uppdrag (inklusive rescEU-uppdragen)
- Snittinsattid 4-5 h (inklusive flygtid tur och retur skadeområde)
- Cirka 400 stycken vattensläpp
- 924 m³ vatten totalt och snitt cirka 50 m³/

Insats

Längsta insatsen cirka 9 h (Hagentorp, Vänersborg, 26 vattensläpp och 58,5 m³ vatten) och kortaste 1,8 h (Björnsjön, Norrköping (8 vattensläpp och 20 m³ vatten)

Två prepositioneringar: Luleå och Kalmar (övrig tid i Nyköping samt två uppdrag inom rescEU)

Helikoptrar

- 72 stycken uppdrag
- Total insattid 498 h (inklusive flygtid tur och retur skadeområde).
- Enbart brandsläckning 332 h.
- 6 943 m³ vatten totalt och snitt cirka 96 m³/insats
- Längst insatsen cirka 9 h (Pajala, varav släckningsarbete 8,2h och 230 m³ vatten) och kortaste ca 2 h (Sälgsjön, släckning på plats 0,6 h och 16 m³ vatten)

Skogsbrandflyg och eldningsförbud

SKOGSBRANDFLYGBEVAKNING

2023 är det fortsatt KSAK genom flygklubbar i Jönköping, Värnamo, Smålandsstenar och Eksjö som flyger skogsbrandflyget över Jönköpings Län.

Länet är uppdelat på två slingor som flygs var för sig. Den östra slingan (F1) flygs 14.00 – 16:00 och går över Sävsjö, Kvillsfors, Hjältevad, Aneby, Tranås och Gränna. Den västra slingan (F2) flygs vid 17.00 – 19.00 och går över Värnamo, Gränna, Visingsö, Mullsjö och Smålandsstenar. Därutöver finns det slingor i södra Sverige som kompletterar varandra både geografiskt och tidsmässigt.

I Jönköpings län och Ydre kommun är det RIL Höglandet som gör bedömningen när bevakning med flyg ska ske.

Vid en händelse där skogsbrandflyget deltar, så fås besked via SOS vilket anropsnummer skogsbrandflyget nås på. I samband med skogsbrand kommer SOS att koppla samman (gruppkombinera) skogsbrandflyget med aktuell RAPS-talgrupp.

I det fall räddningsledaren önskar få upp skogsbrandflyget vid rekognosering vid en

skogsbrand, ska sökning ske via SOS Alarm.

Det är staten som står för kostnaden för förebyggande bevakning, medan respektive kommun står för flygning i samband med en inträffad skogsbrand.

2023-års planering för skogsbrandflygbevakning finns på RaddSam F:s lärplattform under operativa dokument/brand/skogsbrand.

ELDNINGSFÖRBUD

Länsstyrelsen och kommunerna har rätt att utfärda eldningsförbud inom sina respektive områden. RIL Höglandet gör en samlad bedömning, med hjälp av brandriskkartorna på MSB:s respektive SMHI:s hemsidor, av situationen och rekommenderar vid behov berörda kommuner att meddela föreskrifter om eldningsförbud. Den enskilda kommunen föreskriver om eldningsförbud och anslår detta på kommunens anslagstavla och hemsida. Endast länsstyrelsen och den som är delegerad i kommunen till det har rätt att medge lokalt undantag från eldningsförbudet. Detta ska ske efter särskild bedömning.

PÄR LILJEKVIST

RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄRNAMO

Hjärtstartare tillgängliga dygnet runt

Varje år drabbas cirka sex tusen personer i Sverige av hjärtstopp utanför sjukhus och 1 av 10 överlever. Vetskapliga studier visar att 7 av 10 kan överleva om behandling med hjärt-lungräddning och användning av hjärtstartare startas snabbt.

Ungefär 70% av hjärtstoppen sker i hemmet och HLR-rådet uppmanar till spridning av hjärtstartare i samhället och ser positivt på initiativ för att utrusta bostäder, arbetsplatser, föreningar och offentliga lokaler med hjärtstartare. Forskning visar att platser där många vistas, eller som har en stor genomströmning av människor, har en ökad förekomst av hjärtstopp.

FLYTTAS UT

Jönköpings kommun tillsammans med de kommunala bolagen har ca 220 egna hjärtstartare och fem av dessa har funnits utomhus i värmeskåp sedan några år tillbaka. Räddningstjänsten sköter servicen av dessa hjärtstartare, som batterier och elektroder.

Nu har kommunen och senast räddningstjänsten jobbat med att flytta ut fler av kommunens hjärtstartare i värmeskåp utomhus så att dessa blir tillgängliga dygnet runt. När projektet är klart har kommunen 35 värmeskåp med hjärtstartare utomhus och man tror att de flesta kommer att användas av sms-livräddare.

Det finns även ett stort antal privatägda hjärtstartare i kommunen, på arbetsplatser, bostadsrättsföreningar och hos privata företag.

- Det är viktigt att samtliga hjärtstartare är

registrerade i Sveriges Hjärtstartarregister, så att de syns på kartan som SOS använder vid hjärtstopplarm. Tyvärr är dessutom många inlåsta kvällar och helger och kan inte nås, säger Kennet Axelsson, ansvarig för hjärtstartare på Räddningstjänsten i Jönköping.

- Jag skulle vilja utmana alla som har en hjärtstartare att tänka till om man kan ha den utomhus istället för att ha den bakom en låst dörr, fortsätter Kennet. Ett fint exempel är Svenska kyrkan som har flyttat ut ett tiotal hjärtstartare till värmeskåp utomhus. Ett annat exempel är Visingsö där öbon Mikael Krantz har fått med sig ett antal företag på ön och samlat ihop pengar till flera hjärtstartare som hänger utomhus i värmeskåp.

- Min förhoppning är att vi kan få pengar till ytterligare 35 värmeskåp för att ytterligare förbättra servicen och framför allt överlevnaden i kommunen. Vi har ju hjärtstartarna men de behöver flyttas ut och göras nåbara dygnet runt, menar Kennet.

En förhoppning som Kennet har är att Region Jönköpings län, som är en annan stor aktör med många hjärtstartare, skulle kunna placera ut en del av sina hjärtstartare i värmeskåp utomhus. Man har i nuläget investerat hjärtstartare i ett antal av sina bussar. Framförallt medverkar Regionen till ökad överlevnad genom införandet av funktionen SMS-livräddare. En app som man kan ladda ner och som ger ett larm om man befinner inom ett bestämt område från ett hjärtstopp. Chanserna för en drabbad person ökar om någon snabbt kan starta HLR och snabbt få tillgång till en hjärtstartare, långt före att ambulans och räddningstjänst är på plats.

Räddningsplankan ges ut av RaddSam F

Ansvarig utgivare
Göran Melin
goran.melin@jonkoping.se

Redaktör
Maria Boqvist
maria.boqvist@jonkoping.se

Redaktionskommitté
RaddSam F-kontoret

RaddSam F
Kansli på Höglandets
räddningstjänstförbund

Postadress
Höglandets räddningstjänstförbund
571 80 Nässjö

Webbplats
www.raddsamf.se

Telefon
0383-46 77 00

E-post
hoglandet@raddningstjansten.com

